

ผลการใช้มาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิด
กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเขตสุขภาพที่ 3
The effect used incentive measures for bribe reward of the officer
to arresting offender about Alcohol Beverage Control Act 2008
in health region 3

ชรินทร์ ห่วงมิตร ส.ม.

Charin Haungmitr M.PH. (Master of Public Health)

ศิริพัทธ์ มัชวาล พย.บ.

Silipak Makkawan B.N.S. (Bachelor of Nursing)

พลภัทร ศรีกุล น.บ.

Ponlapat Srikul LL.B. (Bachelor of Laws)

บทคัดย่อ

การศึกษาทดลองในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้มาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในเขตสุขภาพที่ 3 กลุ่มประชากรที่ศึกษามี 1 กลุ่ม คือ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือรองสารวัตรขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีตำรวจภูธรในเขตสุขภาพที่ 3 จำนวนทั้งหมด 65 คน ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้ส่งเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ระหว่างวันที่ 3 – 4 ธันวาคม 2558 ที่จัดขึ้นโดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบรายงานข้อมูลจำนวนคดีและเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง t test

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และระเบียบที่เกี่ยวข้องฯ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายฯ มีค่าเฉลี่ยหลังดำเนินการสูงกว่าก่อนดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ความพึงพอใจต่อมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

การบริหารจัดการของหน่วยงานที่จัดให้มีมาก คือ การจัดให้มีช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคลากรในหน่วยงานร้อยละ 89.2 รองลงมาคือ การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมฯ และการวางหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ร้อยละ 80.0 เท่ากัน

จำนวนคดีและเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตามระเบียบกรมควบคุมโรค พ.ศ. 2555 พบว่า ก่อนดำเนินการตั้งแต่ปี 2555 -2558 มีจำนวนคดีทั้งหมด 26 คดี รวมเป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น 209,500 บาท หลังดำเนินการในปี 2559 พบว่า มีจำนวนคดีทั้งหมด 35 คดี รวมเป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น 186,000 บาท

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการส่งมอบมาตรการด้วยการจัดประชุมให้ความรู้ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ การเปรียบเทียบปรับและเงินสินบนรางวัลกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้มีการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับกับผู้กระทำความผิดกฎหมายดังกล่าวเฉลี่ยต่อปีมากขึ้น ดังนั้นมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกรมควบคุมโรค พ.ศ.2555 จึงเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

Abstract

The Quasi Experimental study was aimed to study the effect of used incentive measures for bribe reward of the officer to arresting offender about Alcohol Beverage Control Act 2008 in health region 3. This study was one group before – after design conducted. The population studied had one group of Police Sub-Lieutenant or deputy superintendent who working at police stations the district in health region 3 has sent 65 numbers to attend workshops to develop their potential. During the 3- 4 December 2015 , organized by the Office of Disease Prevention and Control 3 Nakhon Sawan Province. Data were collected by questionnaire and the number of lawsuit on report data form and remitting of financial penalty to Provincial Health Office. Data were analyzed by descriptive statistics and analytical statistics (t-test).

The result showed that knowledge about Alcohol Beverage Control Act 2008 and regulations associated with application of knowledge in surveillance and law enforcement which have mean of after operation higher than mean of before operation. It was significantly different ($p < 0.05$).

The satisfaction in motivate incentive measures of the officer was satisfied at a high level. For providing channel of communication and public relations onto staff in the agency should be the most action 89.2%, a minor was staff training and setting guidelines for surveillance and law enforcement 80.0% as the same.

In addition, during before operation (2010-2015) has been 26 lawsuit and financial penalty 209,500 Baht. In period after operation (2016) has been 35 lawsuit and financial penalty 186,000 Baht.

The study shows that delivering measures to provide educational sessions on the implementation of surveillance and law enforcement. The penalties against the perpetrators of such laws Expensive per year, more so the incentive to bribe the officials rewarded by the Department of Disease Control , B.C. 2010. Therefore, as a precautionary measure to keep the Alcoholic Beverage Control is efficient and effective.

คำสำคัญ

มาตรการจูงใจ

สินบนรางวัล

พนักงานเจ้าหน้าที่

การจับกุมผู้กระทำความผิด

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

Key words

incentive measures

bribe reward

officer

arresting offenders

Alcohol Beverage Control Act 2008

บทนำ

แม้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเป็นสิ่งถูกกฎหมายในเกือบทุกประเทศทั่วโลก ประเทศทั้งหลายต่างมีการควบคุมการจำหน่ายและการบริโภค ทั้งนี้เพราะการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก โดยพบว่าแอลกอฮอล์ส่งผลเสียต่อสุขภาพและเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหลายชนิด เช่นโรคตับ⁽¹⁾ มะเร็งกระเพาะอาหาร และมะเร็งลำไส้⁽²⁾ ทั้งยังมีความสัมพันธ์กับภาวะเครียดและอาการซึมเศร้า⁽³⁾ นอกจากนี้ยังพบว่าการดื่มแอลกอฮอล์ในหญิงตั้งครรภ์ก่อให้เกิดความพิการในทารก⁽⁴⁾ อีกทั้งการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมต่างๆ มากมาย เช่น อุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ⁽⁵⁾ ทะเลาะวิวาท ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว อาชญากรรม การสูญเสียทรัพย์สิน⁽⁶⁾ ตลอดจนการสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานและการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร⁽⁷⁾ จากตัวเลขขององค์การอนามัยโลกตลอดระยะเวลาสี่ทศวรรษที่

ผ่านมา ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ช่วงทศวรรษที่ 1970 (ค.ศ.1961 – 1970) ประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปดื่มสุราเฉลี่ย 1.24 ลิตร/คน/ปี ตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็น 3.20 ลิตร/คน/ปีในทศวรรษที่ 1980 (ค.ศ.1971 – 1980) เป็น 6.00 ลิตร/คน/ปีในทศวรรษที่ 2000 (ค.ศ.1991 – 2000)⁽⁸⁾

จากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากรไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ.2544 – 2557 พบว่า อัตราการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 32.7 ในพ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 30.0 ในพ.ศ.2550 และกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่พ.ศ.2552 เป็นต้นมาเป็นร้อยละ 32.3 ในพ.ศ.2557 โดยผู้ชายมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 55.9 ในพ.ศ.2544 เป็นร้อยละ 53.0 ในพ.ศ.2557 ขณะที่ผู้หญิงมีแนวโน้มดื่มเพิ่มขึ้นมาตลอดในช่วง 13 ปีที่ผ่านมา จากร้อยละ 9.8 ในพ.ศ.2544 เป็นร้อยละ 12.9 ในพ.ศ.2557 และจากการสำรวจดังกล่าวยังพบว่า ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีจำนวน 17.7 ล้านคน (ร้อยละ 32.2) ในจำนวนนี้มีผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ 7.5 ล้านคน (ร้อยละ 42.4) และเป็นผู้ที่ดื่มนานๆครั้ง 10.2 ล้านคน (ร้อยละ 57.8) โดยกลุ่มที่ดื่มสม่ำเสมอดื่ม 5 วันต่อสัปดาห์ขึ้นไปถึงร้อยละ 38.3 ซึ่งในกลุ่มนี้เป็นผู้ดื่มทุกวันสูงถึงร้อยละ 26.2 อายุเฉลี่ยที่ดื่มแอลกอฮอล์ 20.8 ปี โดยชายเริ่มดื่มที่อายุเฉลี่ย 19.4 ปี หญิงเริ่มดื่มที่อายุเฉลี่ย 25 ปี หากพิจารณาความชุกของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในช่วง 13 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2544 – 2557) พบว่าความชุกของการดื่มในวัยทำงานมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 39.4 ในพ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 38.2 ในพ.ศ.2557 ขณะที่เยาวชนอายุ 15 – 24 ปี มีการดื่มเพิ่มขึ้นตลอดจากร้อยละ 21.6 ในปีพ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 25.2 ในพ.ศ.2557 ความชุกของนักดื่มในประชากรวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ทั้งประเทศคิดเป็นร้อยละ 18.1 ในปี 2557 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14 และ 16.1 ในปี 2554 และ 2556 ตามลำดับ⁽⁹⁾ และเมื่อนำมาแยกพื้นที่เป็นรายเขต พบว่า เขตที่มีการเพิ่มของความชุกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่นมากกว่าการเพิ่มขึ้นในภาพรวมของประเทศ ทำให้เป็นพื้นที่ที่ต้องมีการเฝ้าระวังเป็นพิเศษได้แก่ เขต 3 เขต 4 เขต 5 เขต 6 เขต 12 และ เขต 13 ร้อยละ 10.9 , 8.8 , 7.2 , 10.3 , 5.1 และ 9.3 ตามลำดับ ในส่วนของเขต 3 จังหวัดที่มีอัตราความชุกสูงสุดในปี 2554 คือ กำแพงเพชรร้อยละ 19.6 รองลงมาคือ พิจิตร ชัยนาท นครสวรรค์และอุทัยธานีร้อยละ 11.4 , 10.4 , 8.4 และ 4.8 ตามลำดับ⁽¹⁰⁾

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมควบคุมโรค จึงได้กำหนดมาตรการหลักในการลดความชุกของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรอายุ 15 – 19 ปีให้ลดน้อยลงไว้ 3 มาตรการคือ (1) มาตรการควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการควบคุมโฆษณาและส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) มาตรการสื่อสารสาธารณะเพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมและลดแรงสนับสนุนในการดื่ม และ(3) มาตรการระดับชุมชน ซึ่งมาตรการการบังคับใช้ทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จึงเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการที่จะควบคุมการเข้าถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การควบคุมโฆษณา และส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁽¹¹⁾ กรมควบคุมโรคในฐานะหน่วยงานหลักที่ผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้ออกระเบียบกรมควบคุมโรค พ.ศ.2555 ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ขึ้น เพื่อเป็นมาตรการจูงใจการให้เงินรางวัลกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิด โดยระเบียบฯกำหนดให้จ่ายเป็นเงินสินบนรางวัลให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ในอัตราร้อยละ 80 ของค่าปรับที่ได้รับกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด และให้จ่ายในอัตราร้อยละ 60 ของค่าปรับกรณีไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด⁽¹²⁾ ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแต่ยังไม่เคยมีการชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเป็นระบบ รวมทั้งยังไม่มีมาตรการดังกล่าวว่าเกิดผลเช่นไร มีจำนวนคดีการจับกุมเพิ่มขึ้นหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในขั้นตอนใดในทางปฏิบัติ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างไร ดังนั้นผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติ จึงได้ทำการออกแบบเนื้อหาและจัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องระเบียบฯและเงินสินบนรางวัลฯ ให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ขึ้นเป็นระยะเวลา 2 วันแล้วจึงทำการศึกษาวัดผลการใช้มาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในเขตสุขภาพที่ 3 ในครั้งนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายฯ ก่อนหลังการใช้มาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 ในเขตสุขภาพที่ 3
2. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 ในเขตสุขภาพที่ 3
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในเขตสุขภาพที่ 3
4. เพื่อศึกษาจำนวนคดีและเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกรมควบคุมโรค พ.ศ.2555

วัสดุและวิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษา เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi experimental research) แบบ One group Before – After Design ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 – 30 กันยายน 2559 โดยจำแนกช่วงเวลาก่อนหลังการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ฯ ก่อนดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2558 หลังดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2559
2. ประเมินระดับความพึงพอใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายฯ และการบริหารจัดการของหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายฯ ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2559

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกันมี 1 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปปฏิบัติงานอยู่ ณ สถานีตำรวจจากทุกอำเภอ ในเขตสุขภาพที่ 3 จำนวน 65 คน ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างวันที่ 3 – 4 ธันวาคม 2558 ณ โรงแรมเดอะพาราไดโซ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่จัดขึ้นโดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1.แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ได้ค่า $\alpha = .9618$ เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลของพนักงานเจ้าหน้าที่ จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551และระเบียบที่เกี่ยวข้องฯ จำนวน 20 ข้อ ส่วนที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายฯ จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายฯ จำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 5 การบริหารจัดการของหน่วยงานในการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายฯ จำนวน 10 ข้อ และส่วนที่ 6 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ (เป็นคำถามปลายเปิด)
- 2.แบบรายงานข้อมูลจำนวนคดีและเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกรมควบคุมโรค พ.ศ.2555 ระหว่างปีงบประมาณ 2555 – 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง (Paired t - test) ซึ่งมีเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

1. **ความรู้ความเข้าใจ** ช่วงคะแนน 0-6.66 : มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ ช่วงคะแนน 6.67-13.33 : มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง และช่วงคะแนน 13.34-20.00 : มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง
2. **การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์** ช่วงคะแนน 0-3.33 : มีการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ประโยชน์ระดับน้อย ช่วงคะแนน 3.34-6.66 : มีการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ประโยชน์ระดับปานกลาง และช่วงคะแนน 6.67-10.00 : มีการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ประโยชน์ระดับมาก
3. **ความพึงพอใจ** ช่วงคะแนน 0-1.66 : มีความพึงพอใจระดับน้อย ช่วงคะแนน 1.67-3.33 : มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และช่วงคะแนน 3.34-5 : มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่

กลุ่มประชากรทั้งหมดเพศชายร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 44 ปีร้อยละ 38.5 สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันร้อยละ 81.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 84.6 มีตำแหน่งเป็นรองสารวัตรปราบปรามร้อยละ 73.8 ระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน่วยงานปัจจุบัน 1- 3 ปี และ 4 – 6 ปีเท่ากัน คือร้อยละ 32.3 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 1 ปีร้อยละ 49.2 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่ (N=65)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	100
อายุ (ปี)		
< 30	-	-
30 – 34	7	10.8
35 – 39	3	4.6
40 – 44	25	38.5
45 – 49	19	29.2
50 – 54	9	13.8
> 55	2	3.1
$\bar{X}$ 43.98 S.D. 6.06 Min – Max 30 - 6		
สถานภาพสมรส		
โสด	11	16.9
สมรส	53	81.5
หม้าย/หย่า/แยก	1	1.5
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	55	84.6
สูงกว่าปริญญาตรี	10	15.4
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้กำกับ	1	1.5
รองผู้กำกับ	1	1.5
สารวัตรปราบปราม	3	4.6
รองสารวัตรปราบปราม	48	73.8
รองสารวัตรสอบสวน	12	18.5
ระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน่วยงานปัจจุบัน (ปี)		
< 1	3	4.6
1 – 3	21	32.3
4 – 6	21	32.3
7 – 9	10	15.4
> 10	10	15.4
$\bar{X}$ 6.49 S.D. 5.70 Min – Max 1 - 25		
ประสบการณ์ในการดำเนินคดีกับผู้ทำผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ (ปี)		
< 1	32	49.2
1 – 2	4	6.2
2 – 4	11	16.9
> 5	18	27.7
$\bar{X}$ 3.20 S.D. 2.94 Min – Max 1 – 10		

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆของพนักงานเจ้าหน้าที่

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆของพนักงานเจ้าหน้าที่

ก่อนดำเนินการ พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 64.6 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลางร้อยละ 35.4 หลังดำเนินการ พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจฯ เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 81.5 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจระดับสูงและต่ำเท่ากันร้อยละ 9.2 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆของพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนและหลังการดำเนินการ (N = 65)

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนดำเนินการ		
ความรู้ระดับต่ำ	42	64.6
ความรู้ระดับปานกลาง	23	35.4
ความรู้ระดับสูง	-	-
หลังดำเนินการ		
ความรู้ระดับต่ำ	6	9.2
ความรู้ระดับปานกลาง	53	81.5
ความรู้ระดับสูง	6	9.2

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆของพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนและหลังการดำเนินการ

คะแนนเฉลี่ยหลังดำเนินการ พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ.2551 และระเบียบที่เกี่ยวข้องๆของพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนและหลังการดำเนินการ

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย	N	$\bar{X}$	S.D.	t - test	df	p - value
หลังดำเนินการ	65	2.00	0.43	-8.04	64	0.000
ก่อนดำเนินการ	65	1.35	0.48			

ส่วนที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

3.1 จำนวนและร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า ก่อนดำเนินการ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายฯ อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 46.2 หลังดำเนินการ อยู่ระดับมากร้อยละ 47.7 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนและหลังการดำเนินการ

ระดับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนดำเนินการ (N = 65)		
คะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ระดับน้อย	22	33.8
คะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ระดับปานกลาง	30	46.2
คะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ระดับมาก	13	20.0
หลังดำเนินการ (N = 65)		
คะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ระดับน้อย	8	12.3
คะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ระดับปานกลาง	26	40.0
คะแนนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ระดับมาก	31	47.7

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายฯ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนและหลังการดำเนินการ

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย	N	$\bar{X}$	S.D.	t - test	df	p - value
หลังดำเนินการ	65	2.35	0.69	3.90	64	0.000
ก่อนดำเนินการ	65	1.86	0.72			

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่พึงพอใจต่อมาตรการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกรายประเด็น พบว่า พึงพอใจต่อหลักเกณฑ์การแบ่งเงินสินบนรางวัล และขั้นตอนการขอรับและจ่ายเงินสินบนรางวัล อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละความพึงพอใจต่อมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ประเด็นความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ										ค่าเฉลี่ย (X)	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำ	%	จำ	%	จำ	%	จำ	%	จำ	%		
	นวน		นวน		นวน		นวน		นวน			
1.หลักเกณฑ์การแบ่งเงินสินบนรางวัล												
1.ร้อยละ 80 ของเงินค่าปรับกรณีมีการจับกุมนำมาจ่ายเป็นเงินสินบนรางวัล	39	60.0	22	33.8	4	6.2	-	-	-	-	4.27	มาก
2.ร้อยละ 60 ของเงินค่าปรับกรณีไม่มีการจับกุมนำมาจ่ายเป็นเงินสินบนรางวัล	44	67.7	19	29.2	2	3.1	-	-	-	-	4.26	มาก
3.กรณีมีการแจ้งความนำจับเงินค่าปรับ 3 ส่วน แบ่งให้ผู้แจ้งความนำจับเป็นเงินสินบน 1 ส่วน เจ้าหน้าที่ผู้จับเป็นเงินรางวัล 2 ส่วน	20	30.8	33	50.8	12	18.5	-	-	-	-	4.12	มาก
4.เจ้าหน้าที่ผู้ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการก่อนจับกุมหรือ ประมวลหลักฐาน ได้รับเงิน 2 ใน 4 ส่วนของเงินรางวัล	16	24.6	38	58.5	11	16.9	-	-	-	-	4.07	มาก
5.ผู้สั่งการ ผู้วางแผนจับกุม ผู้ทำการเปรียบเทียบคดี และปล่อยชั่วคราวรับเงิน 1 ใน 4 ส่วนของเงินรางวัล	12	18.5	41	63.1	9	13.8	3	4.6	-	-	3.95	มาก
2.ขั้นตอนการขอรับและจ่ายเงินสินบนรางวัล												
6.คดีเล็กน้อยโดยมีการชำระค่าปรับที่สถานีตำรวจ	29	44.6	33	50.8	1	1.5	2	3.1	-	-	4.36	มาก
7.ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยมีการชำระค่าปรับต่อศาลแล้ว	16	24.6	32	49.2	17	26.2	-	-	-	-	3.98	มาก
8.รายการเอกสารหลักฐานประกอบในการยื่นแบบขอรับเงินสินบนรางวัล	6	9.2	45	69.2	6	9.2	-	-	-	-	3.87	มาก
9.การขอรับเงินสินบนรางวัลต้องยื่นให้เสร็จสิ้นภายในปีงบประมาณที่มีการเปรียบเทียบปรับ	14	21.5	46	70.8	5	7.7	-	-	-	-	4.13	มาก
10.ขั้นตอนการติดต่อขอรับเงินสินบนรางวัล	8	12.3	28	43.1	26	4.0	3	4.6	-	-	3.63	มาก
11.ภาพรวมของมาตรการจูงใจ	8	12.3	49	75.4	5	7.7	3	4.6	-	-	3.95	มาก

**ส่วนที่ 5 การบริหารจัดการในหน่วยงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ
ควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551** พบว่า การบริหารจัดการในหน่วยงานที่จัดให้มีมาก คือ การจัดให้มี
ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ให้กับบุคลากรไว้ ร้อยละ
89.2 รองลงมา คือ ส่งผู้รับผิดชอบเข้ารับการอบรมและการวางหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติ ร้อยละ 80.0 เท่ากัน
การบริหารจัดการในหน่วยงานที่จัดให้น้อย คือ การตั้งงบประมาณในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุม
เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ไว้ ร้อยละ 10.8 รองลงมาคือ การมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะและการประเมิน
ความสำเร็จในการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ร้อยละ 40.0 เท่ากัน (ตารางที่ 7)

**ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละการบริหารจัดการในหน่วยงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมาย
ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551**

ข้อคำถาม	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. นโยบายการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้อย่างชัดเจน	49	75.4	16	24.6
2. แผนการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำปีไว้อย่างชัดเจน	40	61.5	25	38.5
3. มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้	26	40.0	39	60.0
4. การส่งผู้รับผิดชอบงานบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ารับการฝึกอบรม	52	80.0	13	20.0
5. การประสานการดำเนินงานในการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	43	66.2	22	33.8
6. การวางหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมแอลกอฮอล์ไว้	52	80.0	13	20.0
7. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคลากร	58	89.2	7	10.8
8. บรรจุเรื่องการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ในวาระการประชุมประจำเดือนของหน่วยงาน	38	58.5	27	41.5
9. ตั้งงบประมาณในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้	7	10.8	58	89.2
10. ประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	26	40.0	39	60.0

**ส่วนที่ 6 ข้อมูลจำนวนคดีและจำนวนเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบ
กรมควบคุมโรค พ.ศ.2555 พบว่า ก่อนดำเนินการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 – 2558 มีจำนวนคดีทั้งหมด 26
คดีรวมเป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น 209,500 บาท หลังดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2559 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 – 30 กันยายน
2559 พบว่า มีจำนวนคดีทั้งหมด 35 คดีรวมเป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น 186,000 บาท (ตารางที่ 8)**

**ตารางที่ 8 จำนวนคดีและจำนวนเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบ
กรมควบคุมโรค พ.ศ.2555 ก่อนหลังการดำเนินงาน**

หน่วยงาน	ก่อนดำเนินการ ปี 2555 - 2558		หลังดำเนินการ ปี 2559		รวม	
	จำนวนคดี	จำนวนเงิน	จำนวนคดี	จำนวนเงิน	จำนวนคดี	จำนวนเงิน
สสจ.นครสวรรค์	6	44,000	4	78,000	10	122,000
สสจ.กำแพงเพชร	2	12,000	9	42,000	11	54,000
สสจ.พิจิตร	12	36,500	-	-	12	36,500
สสจ.อุทัยธานี	1	3,000	22	66,000	23	69,000
สสจ.ชัยนาท	5	114,000	3	รอศาลตัดสิน	8	114,000
				เปรียบเทียบปรับ		
รวมเขต 3	26	209,500	35	186,000	64	395,500

วิจารณ์และสรุป

จากผลการศึกษาการใช้มาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านบุคลากร พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินคดีกับผู้ทำผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 49.20 หลังจากมีการส่งมอบมาตรการโดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการเปรียบเทียบปรับ ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประชากรกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องจากระดับตำรวจร้อยละ 64.60 เป็นระดับปานกลางร้อยละ 81.50 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานระดับมาร้อยละ 47.70 มีความพึงพอใจกับมาตรการจูงใจที่กรมควบคุมโรคได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2555 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 ทั้งเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการขอรับเงินสินบนรางวัลและภาพรวมมาตรการจูงใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

2. ด้านการบริหารจัดการของหน่วยงาน พบว่า การจัดให้มีช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ให้กับบุคลากรของหน่วยงาน เป็นการบริหารจัดการของหน่วยงานที่จัดให้มีขึ้นมากที่สุดร้อยละ 89.2 รองลงมาคือ การส่งบุคลากรผู้รับผิดชอบงานเข้ารับการฝึกอบรมและการวางหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติในการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ ร้อยละ 80 เท่ากัน ส่วนการบริหารจัดการที่หน่วยงานจัดให้มีเกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ การตั้งงบประมาณในการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายแอลกอฮอล์ ร้อยละ 10.8 สอดคล้องกับการศึกษาของสายชล เสืองาม⁽¹³⁾ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะจากการศึกษาเรื่อง ปัญหาอุปสรรคในการจับกุมผู้จำหน่ายสุราและบุหรี่ให้กับเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปีในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ไว้ 3 ด้าน คือ **ด้านบุคลากร** ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง **ด้านงบประมาณและการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์** ควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และ **ด้านการบริหารงาน** ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการเข้มงวดและจับกุมผู้ประกอบการร้านค้าที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

3. ด้านผลการดำเนินงาน พบว่า หลังดำเนินการในปีงบประมาณ 2559 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนคดีและเงินค่าปรับนำส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 3 ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกรมควบคุมโรค พ.ศ. 2555 ว่าด้วย หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2555 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2556 จำนวนคดีทั้งหมด 35 คดี รวมเป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น 186,000 บาท ซึ่งคิดเฉลี่ยต่อปีตั้งแต่ที่กรมควบคุมโรคได้ออกระเบียบดังกล่าวมานั้น นับว่ามีจำนวนคดีและเงินค่าปรับมากกว่าช่วงระหว่างปี 2555 – 2558 ที่มีจำนวนคดีทั้งหมด 26 คดี รวมเป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น 209,500 บาท

จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าถึงแม้กรมควบคุมโรคจะมีกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และระเบียบการจ่ายเงินสินบนรางวัลซึ่งได้ประกาศใช้มานานแล้ว แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ดังนั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการฯสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งหากหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการไว้อย่างชัดเจน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีความพึงพอใจต่อมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กรมควบคุมโรคมีระเบียบรองรับไว้ให้ จึงเป็นมาตรการหนึ่งในอีกหลายๆ มาตรการที่จะทำให้การดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่เป็นการเฉพาะ เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
2. ควรใช้คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ และมีผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เป็นกลไกหลักการบริหารจัดการในการทำหน้าที่ติดตามประเมินผลการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายทั้งในส่วน of สถานีดำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของมาตรการจูงใจการให้เงินสินบนรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในภาพรวมทั้งประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนามาตรการจูงใจให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงไปทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม
4. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของมาตรการสื่อสารสาธารณะเพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมและลดแรงสนับสนุนในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษาในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 3
5. ควรมีการศึกษาลำผลการใช้มาตรการชุมชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ขึ้นไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณนายแพทย์ดิเรก ขำแป้น ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ ผู้กำกับสถานีดำรวจภูธรทั้ง 65 แห่งในเขตสุขภาพที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมและให้ผู้เข้าร่วมประชุมตอบแบบสอบถามส่งกลับครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณทีมงานในกลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่ายที่ได้ติดตามประสานการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายจนทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. English D.R, Holman C.DJ, Maline E, Winter MG, Hulse G, Codde JP et al. The quantification of drug caused morbidity and mortality in Australia 1995. Canberra : Australian Government Publishing Service ; 1995.
2. Bangnardi V, Blangiardo M, La Vecchia C, Corrao G. Alcohol consumption and the risk of cancer : a meta-analysis. Alcohol Res Health 2001 ; 25 : 263-270.
3. Caswell S, Gilmore L, Ashton T . Estimating alcohol-relate absenteeism in New Zealand. Br J Addiction 1988 ; 83 : 667-682.
4. Church MW EF , Blakley BW , Bawle EV . Hearing , language , speech , vestibular , and dento facial disorders infetal alcohol syndrome . Alcohol Clin Exp Res . 1997 ; 21 : 227-237.
5. Kasantikul V OJ, Smith T, Sirathranont J, Panichabhongse V. The role of alcohol in Thailand motorcycle crashes. Accid Anal Prev. 2005 ; 37 : 357-366.
6. Mangione TW HJ, Amick B , Cote J, Lee M, Bell N. Employee Drinking practices and work performance. J Stud Alcohol. 1999 ; 60 : 261-270.
7. Rice D KS, Miller L s. Estimates of economic costs of alcohol and drug abuse and mental illness, 1985 and 1988. Public Health Rep. 1991 ; 106 : 280-290.
8. World Health Organization. Alcohol and its social consequencse – the forgotten dimension ; 2001.
9. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ผลการสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการดื่มสุราปี 2557. [อินเทอร์เน็ต]. 2557. [เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน 2558]. เข้าถึงได้จาก http://www.m-society.go.th/ewt_php?nid=13207

10. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. แนวทางการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปีงบประมาณ 2559 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 13 (สถานการณ์). เอกสารถ่ายสำเนา.
11. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. มาตรการการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปีงบประมาณ 2559. เอกสารถ่ายสำเนา.
12. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551. ระเบียบกรมควบคุมโรคว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พ.ศ.2555. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์; 2558. หน้า 101-106.
13. สายชล เสืองาม. ปัญหาและอุปสรรคในการจับกุมผู้จำหน่ายสุรา บุหรี่ให้กับเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล 7. 2548 : หน้า 571